

Kaupunginvaltuuston kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuusto 24.03.2025 § 20
1257/00.01.02/2025

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto merkitsee valtuustoaloitteet tiedoksi ja lähettää aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös Kaupunginvaltuusto merkitsee valtuustoaloitteet tiedoksi ja lähettää aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Selostus **Valtuustoaloite 24.3.2025**

Saara Karkulahti
Alexi Eskelinen
Keskustan valtuustoryhmä

Valtuustoaloite talvikävelyreittien tekemisestä metsiin

Tutkimusten mukaan luonnossa liikkumisella ja oleskelulla on myönteisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Luonnossa liikkuminen rauhoittaa hermostoa ja lievittää stressiä. Jo viiden minuutin oleskelu metsässä vähentää stressihormonin määrää ja laskee verenpainetta. Pidempi oleskelu metsässä parantaa keskittymiskykyä ja kohentaa mielialaa. Terveys ja hyvinvointi vahvistuvat erityisesti silloin, kun luonto on lähellä kotia.

Suomalaisten suosituin liikuntamuoto on kävely, jota ilmoittaa harrastavansa yli kaksi miljoonaa suomalaista. UKK-instituutin suosituksen mukaan reipasta kävelyä tulee harjoittaa puoli tuntia päivässä terveyden ylläpitämiseksi. Luontoon ja viheralueille pääsyn helppous kerryttää ulkoilukertoja ja sitä kautta lisääntyvät myös luonnosta saatavat terveyshyödyt. Esimerkiksi kaupunkiympäristössä olevilla kävelyn ja pyöräilyn väylillä suoritettava lenkkeily ei tuo samanlaisia terveyshyötyjä, kuin jos vastaava lenkki olisi tehty metsässä.

Hiihto on suosittu suomalainen talviliikuntamuoto, mutta kaikille se ei sovi. Osa haluaa pyöräillä talvimetsässä, osa kävellä. Metsiin muodostuukin erilaisia polkuja vapaan liikkumisen pohjalta. Näiden löytäminen, reitin ja polun pituuden ennakointi sekä kulkeminen huonompijalkaisille on kuitenkin hankalaa. Kaikilla ei myöskään ole mahdollisuuksia lumikenkäilyyn.

Kävelijöiden, koiran ulkoiluttajien ja hiihtäjien risteämiset laduilla altistavat konflikteille. Riitatilanteista seuraava niin sanottu laturaivo kertoo siitä, että hiihtäjille ja kävelijöille ei ole onnistuttu talvella luomaan kaikkia liikkuja palvelevia reitistöjä metsiin.

Hyvin suunnitelluista, erityisesti talvikävelyyn soveltuvista reitistöistä olisi monia hyötyjä. Ne vähentäisivät konflikteja hiihtäjien kanssa sekä helpottaisivat löytämään sopivat reitistöt ja ennakoimaan niiden pituudet. Tämä kannustaisi liikkumaan metsissä myös talviaikaan, tuoden hyvinvointi- ja terveyshyötyjä erityisesti pimeänä vuodenaikana.

Talvikävelyreitistöjä voisi toteuttaa monella eri tavalla. Kevyimmillään merkkamalla aurausviitalla jo olemassa olevia polkuja tai tamppaamalla moottorikelkalla urat. Kaupunki voisi teettää työt urakoitsijalla tai tekemällä hoitosopimuksen jonkin yhdistyksen kanssa. Talvikävelyyn kohdennettujen reitistöjen suunnittelu ja toteutus voitaisiin pilotoida potentiaalisimmiksi tunnistetuilla luontoliikunta-alueilla.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki laatii suunnitelman talvikävelyreitistöistä ja niiden toteuttamisesta. Reitistöt tulee suunnitella yhdessä alueen asukkaiden kanssa.

Valtuustoaloite 24.3.2025

Vesa Linnanmäki
Teija Savolainen-Lipponen
Keskustan valtuustoryhmä

Valtuustoaloite: Nuorten huumeongelmaan puuttumiseksi Kuopiossa

Tämä valtuustoaloite toimitetaan saman sisältöisenä Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuustolle.

Viimeisimmät tilastot osoittavat huolestuttavaa kehitystä nuorten huumeiden käytössä sekä valtakunnallisesti että paikallisesti Kuopiossa. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2023 huumausainekuolemia oli ennätykselliset 310, joista 91 koski alle 25-vuotiaita nuoria.

Kuopiossa tilanne on erityisen hälyttävä. Jätevesianalyysien perusteella kaupunkimme sijoittuu huumeikäytön osalta Suomen kärkekaupunkeihin. Lisäksi poliisin tietoon tulleet alaikäisten huumausainerikokset ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina. Valitettavasti huumeiden käyttö näkyy jo katukuvassakin, erityisesti Kuopion torin liepeillä.

Tilanne ei ole uusi, mutta nyt tarvitaan vaikuttavampia ja laaja-alaisempia toimia. Ammattilaiset raportoivat yhä nuorempien päätyvän huumeiden käyttäjiksi, usein jo yläkouluikäisinä. Palveluiden piiriin hakeutuminen tapahtuu usein liian myöhään, jolloin ongelmat ovat ehtineet kasautua ja vaikeutua. Nuorten yliannostukset ja huumeisiin liittyvät kuolemat ovat kasvussa, ja samalla perheiden hätä on valtava. Nuorten huumeongelma ei ole vain yksilön tragedia, vaan se vaikuttaa laajemmin yhteiskunnan turvallisuuteen, palvelujärjestelmään ja talouteen.

Vaikuttava puuttuminen edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Esitämme seuraavia toimenpiteitä nuorten huumeongelman ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi Kuopiossa:

1. Matalan kynnyksen palveluiden lisääminen – Nuorille on tarjottava nopeasti saatavilla olevia palveluita ilman diagnoosin odottamista. Nuorten omaa näkökulmaa on kuultava palveluiden kehittämisessä, ja palveluiden on oltava saavutettavia myös virka-aikojen ulkopuolella.
2. Tehostettu päihdekasvatus kouluissa ja varhainen puuttuminen – Koulujen päihdekasvatusta on lisättävä yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa. Opettajille, nuorisotyöntekijöille ja muille nuorten parissa työskenteleville on

tarjottava koulutusta huumeiden käytön merkkien tunnistamiseen ja oikean avun tarjoamiseen.

3. Vanhemmuuden tukeminen ja vertaistuen mahdollistaminen – Vanhempien on saatava riittävästi tukea, jotta he voivat ennaltaehkäistä nuorten huumeiden käyttöä ja puuttua siihen varhaisessa vaiheessa.
4. Selviämisaseman perustaminen Kuopioon – Nuorten huumekuolemat ovat kasvussa, ja moni niistä olisi ehkäistävissä, jos kriisitilanteessa olisi tarjolla turvallinen hoitopaikka. Selviämisasema vähentäisi päivystysten ja ensihoidon kuormitusta ja tarjoaisi apua niille, jotka eivät muutoin hakeudu hoidon piiriin.
5. Somealustojen ja huumemyönteisen viestinnän tunnistaminen – Sosiaalinen media muokkaa nuorten asenteita huumeiden käyttöä kohtaan. Tarvitaan kohdennettuja keinoja vaikuttaa asenteisiin somekanavissa ja tuoda esiin huumeiden käytön todelliset seuraukset.
6. Yhteistyö poliisin, sosiaali- ja terveystieteiden sekä järjestöjen välillä – Poliisin roolia ei tule kasvattaa hoitoon liittyvissä kysymyksissä, mutta viranomaisyhteistyötä on kehitettävä, jotta nuoret ohjautuvat oikea-aikaisesti palveluiden piiriin. Kolmannen sektorin merkitys on suuri, ja järjestöjen rahoituksen jatkuvuus on turvattava.
7. Päihde- ja mielenterveyshoitojen parempi yhteensovittaminen – Hoitojärjestelmän on tunnistettava, että päihde- ja mielenterveysongelmat kulkevat usein käsi kädessä. Päihdeongelma ei saa estää mielenterveyshoitoon pääsyä, vaan palveluiden on oltava saatavilla rinnakkain.
8. Nuorten kuntoutuksen ja hoidon jatkuvuuden varmistaminen – Päihdehoito ei voi olla vain lääkitystä ja kontrollointia, vaan sen on tuettava nuoren kokonaisvaltaista kuntoutumista. Hoidon tulee olla pitkäkestoista ja sisältää myös tukea asumiseen ja mielekkään arjen rakentamiseen, jotta nuori ei palaa huumeiden pariin hoitojakson jälkeen.

Päihteiden kielteiset vaikutukset heijastuvat laajasti yhteiskuntaan. THL arvioi, että päihteiden aiheuttamat kustannukset Suomessa ovat vähintään 3 miljardia euroa vuodessa, ja huumehaittojen osuus tästä on merkittävä. Kustannukset eivät synny vain hoitojärjestelmässä, vaan ne näkyvät myös työpoissaoloina, rikollisuuden kasvuna ja sosiaalihuollon lisääntyneinä menoina. Huumeongelman ennaltaehkäisy ja hoito eivät ole vain inhimillinen kysymys – ne ovat myös taloudellisesti järkeviä investointeja.

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme moniaammatillista ja laaja-alaista puuttumista nuorten huumeongelmaan Kuopiossa.